
Anexa următoare nu face parte din analiza și propunerile ECRI privind situația din România.

ANEXĂ

ECRI dorește să puncteze că analiza din cadrul celui de-al doilea raport privind România este datată: 22 iunie 2001 și că nici o dezvoltare ulterioară nu a fost luată în considerare.

În conformitate cu procedura ECRI de analiză a fiecărei țări, a fost numit un ofițer național de legătură de către autoritățile din România pentru a începe un proces confidențial de dialog cu ECRI privind propunerea de text referitor la România. O parte a comentariilor lui au fost luate în considerare de ECRI și integrate în raport.

Ca urmare a acestui dialog, autoritățile guvernamentale românești au solicitat în mod expres ca următoarele observații ale autorităților din România să fie reproduse într-o anexă la raportul ECRI.

OBSERVAȚIILE OFERITE DE AUTORITĂȚILE DIN ROMÂNIA REFERITOARE LA RAPORTUL ECRI PRIVIND ROMÂNIA

"Observații generale

Autoritățile române apreciază și sprijină activitatea ECRI, pe care o consideră extrem de importantă în lupta împotriva rasismului și intoleranței, atât la nivel european, cât și la nivel național.

După cum ECRI a remarcat în raport, România a întreprins măsuri recente pentru combaterea rasismului și discriminării, printre care sunt menționate: introducerea unei legislații antidiscriminatorii complexă, elaborarea unei strategii guvernamentale pentru îmbunătățirea situației romilor, măsuri luate pentru o mai bună comunicare între poliție și comunitățile de romi. Aceste măsuri, ca și altele, reflectă politica autorităților române de promovare, în strânsă colaborare cu societatea civilă, a valorilor diversității, toleranței, respectului reciproc și multiculturalității. O atenție specială este acordată îmbunătățirii situației romilor, care constituie un obiectiv fundamental pentru guvernul român.

În opinia autorităților române, analiza situației privind rasismul și intoleranța trebuie abordată în această perspectivă. Autoritățile române consideră că raportul ECRI reflectă în mare măsură situația reală din țară. Trebuie remarcat, totuși, că uneori raportul trage concluzii bazate pe cazuri izolate în care se poate să existe discriminări, dar care nu reprezintă o regulă, ci o excepție, aceste cazuri fiind extrapolate la nivelul societății românești. În plus, este dificil pentru

autorități să aibă o reacție la alegațiile rezultate din generalizările unor cazuri izolate, fără să dispună de informații concrete despre cazurile respective.

Cea mai mare parte a aspectelor negative constatate se referă la discriminarea împotriva romilor. Romii au fost, de-a lungul istoriei, romii au fost ținta robiei și discriminării, ceea ce a generat prejudecăți și stereotipuri care persistă chiar și astăzi. De altfel, unul din obiectivele Strategiei guvernamentale pentru îmbunătățirea situației romilor este prevenirea discriminării cetățenilor de etnie romă și eliminarea practicilor de discriminare a unor funcționari din instituțiile publice centrale și locale. Cu toate acestea, în ceea ce privește conduita autorităților, este inexact să se concluzioneze, după cum reiese din raportul ECRI, că autoritățile ar fi acționat planificat, sistematic și exclusiv împotriva comunităților de romi pentru a combate o anumită categorie de infracțiuni.

Observații specifice

Paragraful 14

Importanța particulară pe care autoritățile române o acordă aplicării Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 pentru prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este concretizată prin următoarele acțiuni:

- Strategia guvernamentală pentru romi are, printre obiective, urmărirea respectării dispozițiilor Ordonanței 137 și sancționarea funcționarilor publici care comit acte de discriminare. Se află în curs de înființare Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, din care vor face parte și reprezentanți ai romilor.

- În anul 2001, fondurile (aproximativ 32.000 Euro) de care dispune Departamentul pentru Relații Interetnice pentru Campania contra Rasismului și Intoleranței sunt destinate exclusiv romilor. Și alte resurse bugetare sunt prevăzute pentru promovarea politicilor anti-discriminatorii. Cele mai multe din aceste activități sunt destinate sensibilizării publicului asupra prevederilor Ordonanței 137/2000. Trebuie menționat că, încă de la început, Ordonanța a beneficiat de o largă publicitate, nu numai în România, dar și în străinătate.

Paragraful 16

Schimbarea pragului electoral de la 3 la 5% la alegerile locale din iunie 2000, impusă de necesitatea îmbunătățirii procesului de gestiune politică, a avut unele efecte negative în ceea ce privește reprezentarea unor minorități naționale, în partical romii. Pentru a compensa aceste inconveniente, birouri județene pentru romi sunt în curs de a fi înființate și experți romi sunt angajați în cadrul primăriilor, în conformitate cu prevederile Strategiei guvernamentale pentru romi. Această măsură va contribui la creșterea considerabilă a reprezentării romilor la nivel local.

Paragraful 17

Raportul afirmă că romii ar fi subreprezentați în Parlament. Conform Constituției și dispozițiilor speciale din Legea electorală, fiecare minoritate națională obține, ex officio, un loc în Parlament. Este o măsură afirmativă care vine în sprijinul participării minorităților naționale mai puțin numeroase la viața politică. În cazul comunității romilor, care numără aproximativ 400.000 de membri, conform recensământului din 1992, dar care, în realitate, este mai numeroasă, reprezentarea sa este asigurată de mai mult de 130 de organizații neguvernamentale, dintre

care mai multe organizații politice participă la alegeri (conform legislației române, în alegeri, organizațiile minorităților naționale sunt asimilate cu partidele politice). Aceasta a făcut ca, dată fiind disiparea naturală a voturilor, numai Partida Romilor – Social Democrată să obțină un loc în Parlament, ex officio, în baza prevederilor legislative speciale privind reprezentarea minorităților naționale în Parlament.

Paragraful 21

Înființarea Consiliului Național pentru Combaterea discriminării face obiectul unei Hotărâri Guvernamentale, în curs de avizare de către ministerele implicate. Actul normativ prevede că acest Consiliu va fi un organ de specialitate al administrației publice centrale. În ceea ce privește exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul va fi un organism independent, a cărui activitate nu va fi împiedicată sau influențată de alte instituții sau autorități publice. Totuși, este necesar ca acest Consiliu să fie un organ administrativ, pentru că principala sa atribuție este să constate și să sancționeze contravențiile prevăzute în Ordonanța 137/2000.

Alte atribuții:

- Propune acțiuni afirmative pentru protecția persoanelor și categoriilor defavorizate;*
- Urmărește aplicarea și respectarea de către autoritățile publice, persoane juridice și fizice a dispozițiilor normative privind prevenirea, sancționarea și eliminarea tuturor formelor de discriminare;*
- Primește petiții și sesizări privind încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiul egalității și nediscriminării și adoptă măsurile corespunzătoare;*
- Avizează proiectele de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor și a libertăților, în condiții de egalitate și nediscriminare;*
- Propune autorităților publice competente suspendarea, retragerea sau chiar anularea autorizării de funcționare a persoanelor juridice care au comis acte de discriminare;*
- Elaborează studii și cercetări privind respectarea principiului egalității și nediscriminării;*

Paragraful 25

Consiliul Minorităților Naționale a fost reorganizat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2001, ca organ consultativ al Guvernului, coordonat de către Ministerul Informațiilor Publice. Consiliul păstrează atribuțiile privind alocarea fondurilor bugetare pentru organizațiile minorităților naționale.

Paragraful 34

În conformitate cu Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat și Ordonanța Guvernului nr. 337/2001, elevii primesc rechizite școlare. Numeroși copii romi sunt printre beneficiarii acestor prevederi, iar autoritățile estimează că aceste măsuri sunt de natură să încurajeze accesul romilor la educație. Conform Legii Învățământului, studiul limbii materne este organizat la cererea părinților. Directorii nu sunt în măsură să influențeze decizia părinților.

Totuși, se întâmplă uneori să nu fie organizate astfel de cursuri, invocându-se motive mai mult sau mai puțin plauzibile. În acest caz, părinții și reprezentanții romilor au posibilitatea de a se adresa inspectorilor romi, care funcționează în fiecare județ.

În anul 2002, un program de formare interculturală se va desfășura la nivel național. Acest program își propune să completeze orizontul de informare al cadrelor didactice, realizat, până în acest moment, cu ajutorul unor programe de o mai mică anvergură.

Paragraful 35

Pentru anul școlar 2001-2002, 373 de locuri au fost rezervate în învățământul superior pentru copiii romi.

Paragraful 36

Publicarea, chiar în cadrul Agențiilor Locale pentru Ocuparea Forței de Muncă, a unor anunțuri de oferte de muncă, cu specificarea că romii sunt excluși, reprezintă cazuri izolate în care au fost luate imediat măsuri pentru sancționarea responsabililor. Pentru a evita repetarea unei situații similare pe viitor, conducerea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă a sensibilizat funcționarii de la toate nivelurile despre importanța particulară a chestiunilor legate de accesul romilor pe piața muncii. Cazuri precum cele menționate în raport, în care romii care s-au adresat Agențiilor Locale pentru Ocuparea Forței de Muncă au fost îndrumați spre organizațiile neguvernamentale ale romilor, nu vor mai putea avea loc, pe viitor, întrucât fiecare Agenție Locală va aplica un program specific pentru angajarea romilor.

Paragraful 37

Autoritățile române notează cu satisfacție că ECRI apreciază măsurile în curs de aplicare pentru îmbunătățirea situației romilor în privința accesului pe piața muncii. De la începutul anului 2001, romii sunt un grup țintă în cadrul programului de acțiune pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă. Se estimează că 3725 de romi își vor găsi un loc de muncă permanent, în anul 2001, datorită acestui program. Măsuri specifice pentru romi sunt în curs de a fi puse în practică, printre care:

- Birouri de informare pentru înființarea de mici întreprinderi;*
- Birouri de consultanță pentru romii reveniți din emigrație în vederea reintegrării pe piața muncii;*
- Credit cu dobândă preferențială pentru romii care înființează întreprinderi mici și mijlocii;*
- Sprijin pentru punerea în practică a unor mici întreprinderi cu scopul exercitării și revalorizării meseriilor tradiționale ale romilor (în colaborare cu asociațiile de romi);*
- Programe de reconversie profesională pentru romi;*
- Facilități fiscale pentru angajatorii care angajează șomeri din categoriile sociale cele mai defavorizate.*

Paragraful 42

Raportul se referă la proiectul pilot care a fost deja demarat și care are ca scop reglementarea situației romilor fără acte de identitate. Urmare a acestui proiect, până în prezent, aproximativ 3000 de persoane au primit acte de identitate.

Paragraful 45

Au fost luate măsuri pentru ca toți ofițerii de poliție să cunoască dispozițiile Ordonanței 137/2000 pentru prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, ca și ale Ordinului 930/1999 al ministrului de interne, reiterând obligația pentru fiecare ofițer de poliție de a avea un comportament amabil și deschis față de persoanele cu care intră în contact, fără deosebire de vârstă, sex, etnie sau condiție socială.

Paragraful 46

Autoritățile române constată cu satisfacție că raportul menționează măsurile luate pentru formarea ofițerilor de poliție în spiritul toleranței și respectului pentru diversitatea etnică. Au fost desfășurate programe cu scopul de îmbunătățirii comunicării și cooperării dintre poliție și reprezentanții comunității romilor și schimbării mentalităților polițiștilor față de membrii acestei etnii.

Afirmația care se face în raport că există cazuri de violență ale polițiștilor împotriva romilor, cazuri care au dus la răni grave și, uneori, mortale, este considerată injustă de către autoritățile române.

Cazurile de abuzuri ale ofițerilor de poliție împotriva cetățenilor, inclusiv a romilor, constau, mai ales, într-o atitudine inadecvată, ci nu în vătămări grave sau chiar mortale. În orice caz, plângerile au fost examinate și ofițerii vinovați au fost sancționați. A se vedea, de asemenea, observațiile generale.

Paragraful 54

În ceea ce privește prezentarea climatului de opinie, sunt necesare câteva clarificări. În timpul alegerilor generale din noiembrie 2000, Partidul România Mare a utilizat o retorică extremistă. Totuși, se știe că nu sloganurile antisemite, antimaghiare și antițigănești au adus Partidului România Mare numărul cele mai multe voturi, ci, mai ales, referirile de natură demagogică la lipsurile categoriilor defavorizate și la lupta împotriva corupției. Ulterior, acest partid a fost izolat, atât de către guvern, cât și de către opoziție. De altfel, după alegeri, adeziunea opiniei publice pentru acest partid s-a diminuat continuu.

În acest context, autoritățile române consideră că afirmația conform căreia problema climatului de opinie cu privire la minorități necesită o atenție particulară și urgentă nu se justifică.